

vraagstukken, die zich voordoen, indien het er op aankomt een gezwel van het rectum te verwijderen. De 44 bladzijden met verslagen omtrent de 35 gevallen, waarop het boek steunt en waarvan slechts zes door den schrijver zelf zijn waargenomen, geven weinig bijzonders. Kort samengevat: Referent is teleurgesteld en zou de lezers van het *Tijdschrift* daarvoor willen behoeden.

LAMÉRIS.

Dr. RODOLFO A. VACCAREZZA y Dr. ARMANDO ZAVALA SAENZ, *Tratamiento de las tuberculosis cutáneas y de los lupus eritematosos con la sanocrisina*. (Publicado en la „Revista medica latino-americana” Año XIII-Junio de 1928, No. 153).

Aangemoedigd door de resultaten der sanocrysinetherapie bij de longtuberculose gingen de schrijvers er toe over ook huidtuberculose en lupus erythematosus met deze goudverbinding te behandelen.

Op het 1ste Pan-Amerikaansche congres voor tuberculose te Córdoba in 1927 gaven zij een voorloopige mededeeling van hetgeen zij bereikt hebben bij negen patiënten, waarvan vijf met verschillende vormen van lupus en vier met lupus erythematosus. Alle patiënten hadden reeds jaren lang aan hun huidaandoening geleden en de meesten waren voorheen tevergeefs met de gebruikelijke physieke en chemische middelen behandeld.

Het sanocrysin werd langs intraveneusen weg toegediend, eerst slechts 50 mgr., vervolgens van week tot week telkens 50 mgr. meer, totdat in het geheel 5 à 8 gram was gegeven. Daarna werd een maand gepauseerd en een nieuwe reeks inspuitingen begonnen.

In drie gevallen werd bovendien plaatselijk ingespoten volgens de methode van ULRICI (*Klinische Wochenschrift* 1926, No. 10) met een oplossing van 2 pCt. sanocrysin, na voorafgaande gevoelloosmaking met 2 pCt. novocaïne-suprarenineoplossing.

Deze aanvullende geneeswijze achten de schrijvers ten zeerste gewenscht in verband met den histologischen bouw der huidtuberculose, die aanleiding geeft dat de werkzame stof van het bloed uit niet zoo gemakkelijk in de zieke haarden kan binnendringen.

De geheele behandeling kon loopend doorgevoerd worden en er ontstonden geen reacties, die noodzaakten de kuur te onderbreken. Zelfs de ontsteking in het zieke weefsel, die eerst steeds volgde op plaatselijke inspuiting met het oorspronkelijke sanocrysin van MÖLLGAARD, bleef achterwege, toen een inlandsch sanocrysin daarvoor gebruikt werd.

Van de 5 lupus-patiënten waren 2 veel verbeterd, 1 verbeterd en 2 niet verbeterd, maar één van deze laatste bleek achteraf aan epitheloom te lijden. Van de 4 lupus erythematosus-patiënten genas er één, waren 2 veel verbeterd en één niet verbeterd.

Bij de groote meerderheid had overigens de behandeling een gunstigen invloed op den algemeenen toestand en was het lichaamsgewicht belangrijk toegenomen.

Het komt referent voor, dat de genoemde getallen, zelfs voor een

„voorloopige” mededeeling wel wat laag zijn, maar de schrijvers kondigen reeds een volgenden arbeid aan met nieuwe lupusgevallen en nadere bijzonderheden omtrent de reeds hierboven vermelde patiënten, die nog in behandeling zijn. Daarin zullen ook uitvoeriger de blijkbare voordeelen van de plaatselijke inspuitingen en van de heliotherapie gedurende de rustperiodes uiteengezet worden.

E. VAN DER HOOP.

BÉGOUIN e.a., *Précis de Pathologie chirurgicale*. 6 deelen, 5de uitgave. MASSON et Cie, Paris 1928. Ieder deel ingenaaid 45 frs., in linnen gebonden 55 frs.. De 6 deelen samen 270 frs., gebonden 330 frs..

Dit uit zes deelen bestaande werk is aan velen zonder twijfel bekend. Aan oudere uitgaven verbinden zich voor ons herinneringen aan het doctoraal en artsexamen. De uitgave geschiedt in het handige octavo-formaat, zooals vele andere leerboeken van MASSON. Den inhoud weer te geven op één bladzijde, van een werk, dat 5576 bladzijden telt en verlicht is met 1918 figuren, kan niet worden gevegd. Met enkele opmerkingen van algemeenen aard meen ik dus te moeten volstaan.

Bekende klinici verleenden hun medewerking; ik noem slechts DUVAL, GOSSET, LENORMANT, SOUPAULT enz.. Het aantal medewerkers werd uitgebreid, doch deze werden gekozen uit de leerlingen van hen, die het boek oorspronkelijk samenstelden. Zoo werd continuïteit verzekerd. Toch weten wij allen, dat een door samenwerking van vele schrijvers ontstaan leerboek nadeelen heeft, naast voordeelen.

Men moet aan dit boek niet meer eischen stellen, dan die redelijk zijn te achten, in verband met de wijze, waarop het zich aandient. Het is een *précis*, d. i. hoofdzaak of kort begrip. Daarin schuilt de waarde van dit boek voor den student. Want — laten wij het terloops opmerken — van den huidige medischen student mag zeker niet gëischt worden, dat hij zich met breed opgezette studie bezig houdt.

In het eerste deel vindt men een viertal hoofdstukken gewijd aan „pathologie chirurgicale générale”, waarin achtereenvolgens besproken worden infectie, traumata en tumoren. Mij treft altijd weer de wijze, waarop de Franschen de algemeene chirurgie behandelen. Zij houden de kliniek daarbij steeds in het oog en behandelen niet datgene, wat wij algemeene pathologie noemen. Dat de Nederlandsche literatuur over een uitnemende „algemeene heelkunde” beschikt, waarin ditzelfde beginsel in hooge mate werd doorgevoerd, is ieder bekend.

Verder behandelt het leerboek, behalve datgene, wat men er vanzelf in verwacht, ook de ziekten van oor, neus en keel, verder de gynaecologie en vrij veel orthopaëdie. Een breede plaats is ingeruimd voor de leer der fracturen en luxaties. En dat alles in korten en overzichtelijken vorm. Met genoegen las ik o.a. de hoofdstukken over „Hernies” en „Affections acquises du genou”. Het rectumcarcinoom, voor welks behandeling wij den Franschen veel te danken hebben, wordt maar stiefmoederlijk besproken.